

Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

УДК 342.97(477)

Василь Кіселичник *

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ПРИВАТНОГО ПРАВА

У статті сформульовано поняття, структура та зміст адміністративно-правового статусу юридичних осіб приватного права. Розглянуто питання визнання юридичних осіб приватного права суб'єктами адміністративно-правових відносин. Охарактеризовано загальні та спеціальні види адміністративно-правових статусів юридичних осіб приватного права. Розкрито такі елементи адміністративно-правового статусу юридичних осіб приватного права, як зовнішня відмежованість, національність юридичної особи, правосуб'єктність, законні інтереси, права, обов'язки та повноваження.

Ключові слова: адміністративно-правовий статус, юридичні особи приватного права, елементи правового статусу, загальний та спеціальний адміністративно-правовий статуси.

Киселичник В. П. Административно-правовой статус юридических лиц частного права.

В статье сформулированы понятие, структура и содержание административно-правового статуса юридических лиц. Рассмотрены вопросы признания юридических лиц частного права субъектами административно-правовых отношений. Охарактеризованы общие и специальные виды административно-правовых статусов юридических лиц частного права. Раскрыты такие элементы административно-правового статуса юридических лиц частного права, как внешняя отделенность, национальность юридического лица, правосубъектность, законные интересы, права, обязанности та полномочия.

Ключевые слова: административно-правовой статус, юридические лица частного права, элементы правового статуса, общий и специальный административно-правовой статусы.

Kiselychnyk V. Administrative and legal status of legal persons of private law.

The concept, structure and content of the administrative and legal status of legal persons of private law are formulated in the article. The question of recognition of the legal entities of private law subjects of administrative legal relations are investigated. General and special types of administrative and legal status of legal persons of private law are characterized. Such elements as administrative and legal status of legal persons of private law, external difference, nationality of legal person, legal personality, legal interests, rights, duties and powers are exposed.

Keywords: administrative legal status, legal person of private law, the legal status; general and special administrative legal status.

На сучасному етапі становлення України як правової держави актуальним постає питання про правове положення в адміністративно-правових відносинах таких колективних суб'єктів, як юридичні особи приватного права. З розвитком громадянського суспільства у нашій державі простежується вплив таких юридичних осіб приватного права як некомерційного і комерційного спрямування на сферу адміністративно-правового регулювання. Тому ці питання посідають особливе місце в системі адміністративно-правових відносин, оскільки беруть участь у відносинах публічного управління, адміністративних послуг, адміністративної відповідальності за порушення встановленого порядку та правил в сфері публічного управління, адміністративного судочинства.

У науці адміністративного права лише деякі науковці досліджували окремі проблеми сутності, видів та інших важливих характеристик таких колективних суб'єктів адміністративного права, як юридичні особи приватного права. Зокрема, В. Авер'янов, Г. Атаманчук, О. Бандурка, Д. Бахрах, В. Галуцьков, В. Гаращук, І. Голосніченко, С. Гончарук, І. Гриценко, Є. Додін, Ю. Дьомін, А. Елістратов, Д. Лук'янець, П. Лютиков, Т. Лук'янець, Т. Мацелик, Т. Коломієць, В. Колпаков, О. Сонюк, Ю. Старілов, Ю. Тихомиров, Ц. Ямпольський.

Аналіз наукових джерел засвідчив, що вчені переважно вивчали питання щодо ознак, видів колективних суб'єктів адміністративного права, критеріїв їх відмежування, однак проблема статусу юридичних осіб приватного права як суб'єктів адміністративного права потребує перегляду.

Відповідно *метою дослідження* є характеристика адміністративно-правового статусу юридичних осіб приватного права, визначення його поняття, структури та елементів, окремих видів такого правового явища.

У публічно-правових відносинах, де застосовується метод влади – підпорядкування (підкорення), юридичних осіб розрізняють за загально-правовим статусом, а також за публічним чи приватним порядком їх утворення. Відповідно до ст. 81 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України): 1) юридичні особи залежно від порядку їх утворення, поділяються на юридичних осіб приватного права та юридичних осіб публічного права; 2) юридична особа приватного права створюється на підставі установчих документів згідно зі статтею 87 ЦК України; 3) така організація може діяти на підставі модельного статуту в порядку, визначеному законом, затвердженим Кабінетом Міністрів України, а після його схвалення учасниками, стає установчим документом; 4) порядок створення, організаційно-правові форми, правовий статус юридичних осіб приватного права визначено ЦК України.

Отже, саме спосіб та мета створення модельного статуту виступає критерієм розмежування колективних суб'єктів адміністративного права. Принциповим положенням є те, що юридичні особи приватного права як суб'єкти адміністративного права можуть реалізовувати свій правовий статус в межах наступних чотирьох найбільших блоків правовідносин: 1) організаційно-управлінських (відносини з загальною організацією управління в різних галузях і сферах управління, зокрема, в разі одержання делегованих повноважень відповідально брати участь у виконанні державних програм тощо); 2) в управлінському процесі, а саме: як підвладні суб'єкти або ініціатори реалізації управлінських процедур, підготовки та прийняття правових актів управління і застосування інших адміністративно-правових форм і методів; 3) в адміністративному процесі, тобто в системі відносин щодо забезпечення судового захисту прав, свобод, законних інтересів; 4) в адміністративно-деліктному праві, зокрема в процесі відносин, що виникають при застосуванні до них як суб'єктів, які порушили правові норми, заходів адміністративного примусу уповноваженими органами і посадовими особами.

Сучасна адміністративно-правова наука визначає основні ознаки публічно-правових відносин: 1) обов'язкова участь у цих відносинах суб'єкта, наділеного публічно-владними повноваженнями; 2) імперативність публічно-правових відносин; 3) підпорядкованість (підвладність) одного учасника публічно-правових відносин іншому – суб'єкту владних повноважень; 4) домінування публічно-правового інтересу в цих відносинах [1, с. 87].

Адміністративно правовий статус юридичних осіб приватного права – це сукупність встановлених адміністративним правом прав та обов'язків юридичних осіб приватного права, їх правових гарантій, що забезпечені адміністративним правом. Поняття «правовий статус» має широкий зміст. Латинське слово «status» означає «положення, стан». Відповідно адміністративно-правовий статус – це правове положення у сфері державного управління чи регулювання, в сфері надання адміністративних послуг, адміністративно-правової відповідальності, врегульоване нормами тільки адміністративного права.

Правовий статус охоплює усі види правових зв'язків умовного, абстрактного суб'єкта та включає в себе те стабільне, основоположне в правовому стані суб'єкта, що разом з правосуб'єктністю містить визначене коло основних прав та обов'язків, принципів та правових гарантій.

У теорії адміністративного права відмежовують загальний та спеціальних правові статуси. Загальний адміністративно-правовий статус поширюється на всіх юридичних осіб приватного права незалежно від їх різновидів, а спеціальний – розрізняється і поширюється на представників окремих груп таких осіб (родові адміністративно-правові статуси: громадських організацій, комерційних організацій, релігійних організацій, тощо), а також має свої модифікації залежно від участі таких суб'єктів у відносинах державного управління, з надання чи одержання адміністративних послуг тощо, чи, зокрема, у відносинах з притягнення юридичних осіб до адміністративно-правової відповідальності (спеціальні інституційні адміністративно-правові статуси). Таким чином, визнання існування окремих модифікацій (різновидів) спеціальних

адміністративно-правових статусів, що поширюються не окремих юридичних осіб, а на їхні групи, дає можливість відмежовувати в доктрині адміністративного права окремі правові модули.

Отже, загальний та спеціальні статуси є стабільними, вони змінюються не з волі суб'єкта, а в нормативно-правовому порядку, передбачені нормами адміністративного права як правова абстракція.

Правовий статус як складна правова категорія складається з окремих елементів. Основним елементом адміністративно-правового статусу є комплекс прав та обов'язків. До інших елементів вчені відносять також державну приналежність (національність юридичної особи), засади юридичної відповідальності, правосуб'єктність. Деякі вчені такими елементами вважають юридичні гарантії прав та свобод (А. П. Альохін, Л. Д. Воєводін, А. І. Ієрусалімов та інші).

Щодо структури правового статусу, то в теорії права вироблено кілька підходів, за яких більшість обрала по елементній. Друга група вчених виділяє елементи структури (громадянство (національність), правосуб'єктність, законні інтереси, комплекс прав та обов'язків суб'єкта, щодо якого виникає правосуб'єктність), змісту (зміст прав, свобод та обов'язків суб'єкта, засади правового статусу, гарантії захисту прав та свобод суб'єкта, засади його відповідальності тощо) та механізму регулювання (спосіб правового закріплення правового статусу, способи реалізації та захисту такого правового статусу, межі встановлення правових обмежень щодо його реалізації тощо). Треті обирають підхід, за яким до структури правового статусу включають три блоки: цільовий (мета, завдання, функції, законний інтерес, для досягнення якого вони функціонують); структурно-організаційний (місце в системі державного управління, підпорядкованість); компетенційний (принципи, права, обов'язки, повноваження, предмет відання, правові гарантії, правові обмеження, засади відповідальності). Якщо обрання першого та другого підходів є доцільним при характеристиці адміністративно-правового статусу фізичних осіб та юридичних осіб приватного права (яким «дозволено все, що не заборонено законом»), то третій підхід найкраще застосовувати при висвітленні правового статусу юридичних осіб публічного права (яким «дозволено лише те, що дозволено законом»).

Тож для визначення суті адміністративно-правового статусу юридичних осіб приватного права, на наш погляд, необхідно дослідити саме структурні та змістовні його елементи.

Зовнішня відмежованість, яка характеризується наявністю системоутворюючих ознак: організаційна єдність, єдність волі, визнання (легалізація), персоніфікація (індивідуалізація), адміністративна правосуб'єктність. Персоніфікація у відносинах публічного управління можлива лише в разі визнання організації як єдиної особи, здатної виражати та здійснювати персоніфіковану волю у відносинах з державою, місцевим самоврядуванням. Організаційна єдність – ознака всіх колективних суб'єктів права. Єдність волі групи людей обумовлена внутрішньою структурою і регламентується відносинами в межах суб'єкта. Завдяки цьому воля окремих членів колективного суб'єкта трансформується в єдину волю. Організаційна єдність ґрунтується на чітко визначеній меті суб'єкта, формується цілеспрямовано і проявляється: в стабільності та довготривалості функціонування суб'єкта в часі; розподіленні завдань і функцій в ієрархічній структурі такого суб'єкта; у відносній незалежності виконання завдань від конкретної особи; наявності координації дій структурних елементів [2, с. 101].

Юридичні особи приватного права як окремі суб'єкти функціонують на базі різних форм власності (державної, комунальної, приватної), в різних організаційно-правових формах (установа, фонд, підприємство, товариство), мають різні цілі (як комерційні, так і некомерційні) тощо. З розвитком громадянського суспільства чітко відмежовується і зростає вплив громадських організацій на сферу адміністративно-правового регулювання, а громадські організації посідають окреме місце в системі суб'єктів адміністративного права.

Національність юридичної особи. Будь-яка держава прагне визначити юридичні особи, які перебувають під її юрисдикцією. З цією метою використовується термін національність юридичної особи. Основний акцент категорії національність припадає на площину публічного права – це державна приналежність юридичної особи, яка дає змогу визначити межі дії публічно-правових норм, що містяться в законодавстві даної держави, а також у міжнародних договорах, укладених цією державою.

Національність юридичної особи не можна розглядати як явище, яке аналогічно до національності (громадянства) фізичних осіб, тому що йдеться про різні правові категорії, спільною основою яких є лише термінологія. Під «національністю» юридичної особи насамперед

розуміють властивість юридичної особи, що виражає правовий зв'язок даного утворення з державою, її «державну приналежність», якій підвладна дана юридична особа, підпадає під її правопорядок та перебуває під захистом держави [3, с. 11].

На відміну від фізичних осіб, які можуть бути біпатридами, юридична особа завжди має тісний правовий зв'язок з державою, в якій вона зареєстрована як юридична особа при її створенні. У фінансовому праві такий статус доповнюється ознакою, як податкове резиденство юридичної особи. У доктрині та практиці різних держав щодо окремих випадків висувалися різні критерії визначення національності юридичних осіб. Традиційними критеріями визначення національності юридичних осіб є критерій інкорпорації; критерій осілості; критерій центру експлуатації; критерій контролю.

Проте національність юридичної особи не має принципового значення в адміністративно-правових відносинах, оскільки норми права, що регулюють суспільні відносини в сфері організації і діяльності органів державної виконавчої влади та місцевого самоврядування, зазвичай поширюються на всіх юридичних осіб, що функціонують на території України. В окремих законах деякі можливості юридичних осіб в сфері державного управління чітко закріплені за юридичними особами, що зареєстровані в Україні.

Правовий статус іноземних юридичних осіб підтверджується витягом із торговельного, банківського або судового реєстрів. На території нашої держави можуть здійснювати свою діяльність структурні одиниці іноземних суб'єктів господарської діяльності, які не є юридичними особами згідно із законами України.

Правосуб'єктність юридичної особи передбачена нормами цивільного права, проте правосуб'єктність у сфері приватного і публічного права неоднакова. В сфері публічного права – це питання субординації, підпорядкування чи підвладності. В публічних відносинах юридичним особам приватного права зазвичай відведена пасивна роль підпорядкованих чи підвладних суб'єктів. Правосуб'єктність визначається як здатністю особи бути суб'єктом права, мати права і обов'язки та безпосередньо брати участь у правовідносинах. Окрім цього, сенс правосуб'єктності полягає в тому, що вона визначає ті юридично важливі характеристики, які дають змогу реальній (персонально індивідуалізованій) особі бути носієм того чи іншого правового статусу. Адміністративна правоздатність (здатність суб'єкта мати права та обов'язки в сфері державного управління, регулювання) та дієздатність (здатність суб'єкта самостійно, усвідомленими вольовими діями реалізовувати визнані за ним права і виконувати покладені на нього обов'язки) юридичних осіб приватного права виникає одночасно з моменту їх реєстрації, а припиняються – з моменту їх ліквідації.

Адміністративна правоздатність громадянина відрізняється від адміністративної правоздатності організацій. Разом з тим реалізація правоздатності як фізичних, так і юридичних осіб (наприклад, органів виконавчої влади) неможлива без волевиявлення самої приватної особи чи посадової особи, яка представляє орган публічного управління.

У більшості розвинених держав світу визнано необмежену правоздатність юридичної особи. Законодавству України також притаманний відхід від принципу спеціальної правоздатності, що вбачається із ч. 1 ст. 91 ЦК України. Водночас учені стверджують, що у цивільному законодавстві України принципу універсальної правоздатності щодо юридичних осіб не дотримано. При цьому вони зазначають про важливість ст. 86 ЦК України, де вказано, що діяльність повинна відповідати меті, для якої були створені ці особи, а також ч. 1 ст. 91 цього ж Кодексу, в якій йдеться про ліцензування окремих видів діяльності. Адміністративна деліктоздатність юридичних осіб розглядається переважно як елемент їх адміністративної дієздатності.

На відміну від фізичних осіб адміністративна дієздатність юридичних осіб залежить від правових обмежень, встановлених в установчих документах такої організації та додержання вимог законодавства такою організацією за необхідності одержання для окремих видів діяльності спеціального дозвільного документа чи ліцензії. Щодо окремих видів діяльності (зокрема, аудиторської, оцінювання, тощо) є намагання заміни інституту ліцензування інститутом саморегулювання, що відповідає європейській практиці.

Законні інтереси. Коли йдеться про законні інтереси як такі, слід зважати на те, що має на увазі під ними законодавець: самостійний об'єкт правової охорони. Громадянин є пріоритетним суб'єктом адміністративного права, оскільки відповідно до нової доктрини адміністративного права в структурі публічного інтересу, що охороняється вказаним правом, забезпечення прав і

свобод, законних інтересів громадянина є основним завданням. При цьому законні інтереси юридичної особи, як похідного суб'єкта приватного права, за аналогією також підпадають під охорону адміністративно-правових норм.

Категорія законного інтересу найбільше наближена до суб'єктивного права. Майже в будь-якому нормативному акті, де закріплено законний інтерес, завжди перед ним стоїть слово право. Проте суб'єктивні права та законні інтереси за своєю сутністю та структурою не збігаються. Нетотожність їх визначається тим, що суб'єктивні права і законні інтереси – різні правові можливості (дозволеності). Перша являє собою особливу можливість, забезпечену конкретною юридичною необхідною поведінкою з боку інших осіб. Якщо ж правова можливість (правовий дозвіл) не має або не потребує юридично необхідної поведінки інших осіб як засобу свого забезпечення, то законодавець не розглядає його суб'єктивне право. Законний інтерес – юридична можливість, що на відміну від суб'єктивного права має характер правового прагнення. Однак і законний інтерес можна вважати також можливістю, але можливістю в більшості своїй соціальною, фактичною, а не правовою; яка відображає лише дозволені дії [4, с. 347].

Змістом адміністративно-правового статусу юридичних осіб приватного права є сукупність комплексу їхніх прав, свобод та обов'язків, закріплених нормами адміністративного права та гарантіями їх реалізації, а також принципів, на яких таке правове положення ґрунтується. До принципів адміністративно-правового статусу юридичних осіб приватного права можна віднести такі принципи: соціальної рівності, гуманізму, демократизму, презумпція невинуватості, законність, верховенство права.

Зміст вказує на визначені правові зв'язки і відносини між юридичними особами приватного права, державою і місцевим самоврядуванням.

Права і свободи є основним елементом правового статусу юридичних осіб приватного права, це комплекс їхніх прав та обов'язків, які визначають як міру можливої поведінки визначених суб'єктів у сфері діяльності органів публічної влади. З огляду на механізм реалізації права поділяють на абсолютні та відносні. Абсолютними (безумовними) правами і свободами суб'єкт користується на власний розсуд, а органи влади не повинні заважати цьому, а створювати всі умови для їх реалізації, захисту (зокрема, право на адміністративну скаргу, адміністративний позов, право на одержання адміністративної послуги; право на зміну назви; на свободу листування; на оскарження дій органів, установ, на пошук, одержання, передачу, виробництво і поширення інформації будь-яким законним способом; за винятком державної таємниці; право на відшкодування державою шкоди, завданої нею, її органами чи посадовими особами тощо). Відносними є права, реалізація яких залежить від волі суб'єкта влади, акта правозастосування (зокрема, акт реєстрації спеціального статусу суб'єкта, такого як банк, інвестиційний фонд, біржа тощо; надання ліцензії на здійснення визначеного виду господарської діяльності). Виникають певні труднощі у зв'язку із перенесенням окремих прав громадянина на особу юридичну, зокрема таких прав, як право на недоторканність особи.

Важливо, що права юридичних осіб приватного права, так само як і права громадян, можуть бути обмежені лише у випадках, передбачених Конституцією України (у визначених надзвичайних випадках і лише законом – ст. 64 Основного Закону України). Щодо прав юридичних осіб приватного права, що не підпадають під обмеження, то до них можна віднести: рівність перед законом, право спрямовувати індивідуальні чи колективні звернення або особисто звертатися до органів державної влади; право на захист судом.

Обов'язки розглядають як передбачену адміністративно-правовими нормами міру необхідної, належної поведінки суб'єкта в сфері державного управління (регулювання). Обов'язки також поділяють на абсолютні (ті, що не залежать від будь-яких конкретних обставин, є безумовними і покладаються на усіх суб'єктів – додержання правил митного оформлення товарів, містобудування, дорожнього руху тощо) та відносні (виникають з правомірних дій, спрямованих на набуття та користування правами, а також з рішень щодо притягнення до адміністративної відповідальності юридичних осіб). Адміністративно-правові обов'язки юридичних осіб приватного права виникають у зв'язку з юридичними фактами, що закріплені в нормах адміністративного права, серед яких найбільш характерними є: реєстрація, одержання ліцензії, заняття визначеною господарською діяльністю, місце розташування на визначеній території чи зоні з особливим правовим режимом (митний склад), користування об'єктами державної чи комунальної власності тощо.

Повноваження. Юридичні особи наділяються як делегованими так і спеціальними повноваженнями в окремих адміністративних процесах. Делеговані повноваження є факультативним елементом правового статусу юридичних осіб приватного права, проте який закріплено в спеціальному правовому статусі окремих організацій, зокрема банків (агенти валютного контролю, суб'єкти первинного моніторингу, податкові агенти), а також у спеціальному статусі інших приватних суб'єктів (приватні нотаріуси, аудитори тощо).

В умовах становлення та розвитку ринкової економіки, правової держави здійснення публічних функцій у будь-якій сфері суспільних відносин не може бути прерогативою виключно публічних органів. Як показує світовий досвід, розв'язання широкого кола завдань вимагає активної співпраці держави з бізнес-сектором та приватними особами [5, с. 9]. Суб'єкти приватного права у разі виконання ними делегованих повноважень органів публічної влади у частині цих повноважень набувають статусу публічної адміністрації, беручи, як наслідок, участь у забезпеченні реалізації прав інших суб'єктів приватного права [6, с. 547].

У сфері адміністративного судочинства зміст адміністративно-процесуального статусу юридичних осіб приватного права може бути різним і залежить від таких чинників, як мета участі, стадія адміністративного процесу та судова інстанція. Розрізняють такі права та обов'язки (повноваження) [7, с. 144] учасників судового адміністративного процесу (адміністративної справи): 1) повноваження сторін (позивача і відповідача) та їх представників; повноваження третіх осіб та їх представників; 2) повноваження інших учасників судового адміністративного процесу (свідка, спеціаліста, перекладача) [8, с. 151].

Загальний правовий статус фізичних та юридичних осіб наділяє їх правами та обов'язками, які вони можуть реалізовувати в судовому адміністративному процесі. Особливий правовий статус невіддільних суб'єктів адміністративного судочинства дозволяє їм брати участь у процесі в певних формах, тобто передбачає конкретні права та обов'язки для окреслених груп учасників адміністративного судочинства (відображає правове становище позивача або правове становище перекладача).

Особливість участі приватних (фізичних та юридичних) осіб у правовідносинах, що складаються під час здійснення адміністративного судочинства, полягає в такому: 1) невіддільні суб'єкти беруть участь у судовому адміністративному процесі з метою захисту власних (суб'єктивних) інтересів: як публічних, так і приватних; 2) приватна особа оскаржує в адміністративному суді діяльність суб'єктів, які, реалізуючи публічно-владні повноваження, порушують або обмежують її права, свободи чи законні інтереси [8, с. 152].

Висновки. Юридичні особи приватного права – правова конструкція, яка використовується здебільшого в науці цивільного права, проте з розвитком інститутів держави та з посиленням впливу на функціонування держави та місцевого самоврядування громадянського суспільства, все більшої ролі такі суб'єкти починають набувати саме в адміністративно-правових відносинах. Розмежування колективних суб'єктів за способом їх утворення є лише одним з критеріїв підходу до характеристики суб'єктів адміністративного права.

З підпорядкованих, підвладних суб'єктів, які виступають передусім об'єктом управлінського впливу, а також суб'єктами одержання адміністративних послуг, юридичні особи приватного права набувають більшої ролі як суб'єкти публічно-приватного партнерства, виконання делегованих повноважень та громадського контролю за функціонуванням держави. У даній статті зроблено лише одну з перших спроб вироблення шляхів до розкриття структури, змісту та адміністративно-правового механізму реалізації адміністративно-правового статусу таких суб'єктів як юридичні особи приватного права. Проте, необхідним є й розмежування їх на окремі групи за різними критеріями класифікації з подальшим розкриттям їх спеціального адміністративно-правового статусу.

Список використаних джерел:

1. Майданик Р. А. Цивільне право: Загальна частина / Р. А. Майданик. Вступ у цивільне право. – К. : Алерта, 2012. – 472 с.
2. Мацелик Т. Колективні суб'єкти адміністративного права: поняття, види і класифікація [Електронний ресурс] / Т. Мацелик // «Legea și viața» («Закон и Жизнь»). – 2013. – Ноябрь. – С. 99–104. – Режим доступу: www.legeasiviata.in.ua/archive/2013/11 - 3/27.pdf.

3. Кадышева О. В. Национальность юридических лиц в международном частном праве: автореф. дисс. ... канд. юрид. наук.: 12.00.03 – Гражданское право; Семейное право; Международное частное право / О. В. Кадышева. – М., 2003. – 24 с.
4. Проблемы теории государства и права. Учебн. пособ. — М. : ПРОСПЕКТ, 1999. — 504 с.
5. Хохлов Ю. Многостороннее сотрудничество для решения проблем информационного общества / Ю. Хохлов // Информационное общество. – 2005. – № 3. – С. 1–9.
6. Петров С. В. Суб'єкти забезпечення реалізації прав громадян на інформацію / С. В. Петров // Форум права. – 2012 – № 3. – С. 544 – 549.
7. Комзюк А. Г. Адміністративний процес України: Навч. посіб. / А. Г. Комзюк, В. М. Бевзенко, Р. С. Мельник. – К.: Прецедент, 2007. – 531 с.
8. Сонюк О. В. Особливості участі невідладних суб'єктів у правовідносинах адміністративного судочинства / О. В. Сонюк // Часопис Київського університету права. – 2013. – № 1. – С. 149 – 153.

** Кіселичник Василь Петрович – доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри адміністративно-правових дисциплін Національної академії прокуратури України.*

УДК 342

Ірина Огороднікова *
Олександр Колосов *

ЄВРОПЕЇЗАЦІЯ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ. ПЕРЕХІД ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ

У статті проаналізовано сучасний стан форм і методів управління у сфері внутрішніх справ, їх особливості та недоліки. Визначено шляхи реформування їх системи в умовах євроінтеграційних процесів в Україні.

Ключові слова: методи управління, органи внутрішніх справ, реформування, євроінтеграція.

Огородникова И. И., Колосов А. А. Европеизация органов внутренних дел. Переход к европейским ценностям.

В статье проанализировано современное состояние форм и методов управления в сфере внутренних дел, их особенности и недостатки. Определены пути реформирования их системы в условиях евроинтеграционных процессов в Украине.

Ключевые слова: методы управления, органы внутренних дел, реформирование, евроинтеграция.

Ogorodnikova I. I., Kolosov O. O. Europisation of the law enforcement bodies. Change-over in European values.

The article analyses the current state of the forms and methods of management in the sphere of Interior, their features and shortcomings. Defined ways of reforming their systems in the conditions of European integration processes in Ukraine.

Keywords: management, law enforcement bodies, reforming, European integration.

Актуальність проблеми. Проблема реформування організації діяльності органів внутрішніх справ (далі – ОВС) у процесі євроінтеграції стоїть як ніколи гостро. В світлі трагічних подій, що відбувалися на Євромайдані 2013-2014 рр. питання щодо правового забезпечення їх діяльності постало нагальною потребою. Адже під час численних акцій протесту на Майдані органи державної влади в узагальненому вигляді продемонстрували всі недоліки методів управління на прикладі ОВС, психічну та моральну невідповідність кадрового складу Міністерства внутрішніх справ України (далі – МВС України).

За офіційними даними МВС України, останню статистичну інформацію про стан і структуру кримінальних правопорушень можна прослідкувати лише за січень – квітень 2015 року. Так, на підставі окреслених даних за 4 місяці 2015 року кількість зареєстрованих кримінальних правопорушень склала 223451, що на 0,9 % більше, ніж торік (221467) [1].